

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer ha-Tishbi

Eliyahu Baḥur

רוחב והילא

Ṭshernoḃits, 616 = 1855

וישה תוא

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352)

תשבי נט

ותרגום (סופטים י"ח) אל תצלו לא תתשלון (יהושע
ד"ח) אדם מתרפים אתן מתרשלים ובבנין פעל אל תרף ירך
(יהושע) לא תרשל ירך (ירמיה ל"ח) על בן הוא מרפא הוא מרשל
בלשון אשכנז טרענ או שלאף ובלעז פיגרו :

רשם (מ"ר פ וילת) יציאת הצדיק מן העיר עושה רושם
ומשקל אחד ואין רשומו נכר לשון אות וסימן (יחזקאל
ט' ט) והתוית תיו ותרשום תוא אשר עליו התיו די עלוהי
רושם תוא וכן בדניאל (דניאל ה' ו') כתבא די רשום רשם
כתבא ובלשון אשכנז צייכין ובלעז סיניו :

רתח מים רותחין פירוש מים חמים ביותר וכן תרגום (תילים
ל"ג) חם לבי רתח לבי והוא מלשון (איוב מ"ב)
ירתיח כסיר וכן (ירמיה ח') סיר נפות תרגום רתח
אשכנז דאוואלט ובלעז כוליא ומה תרגום של כל
חיסה דכאמ"ת מתרגם בלשון רתחא :

בשלמה אות הריש ואין בה עוד שרש

אות השין

ששכן נוהגים אנתנו לקרא לריעי החתן שושבנים וכן (סופטי'
י"ד) לרעיו אשר רעה לו דשמשון תרגום לחבריה
דהנה שושבניה וגם למי שאינו חתן נקרא חברו
שושכן כמו (שמואל ב' י"ג) ולאמנון ריע תרגום שושבנא :

שאל ידוע כי בשרש הזה שני ענינים אחד בקל ואחד בדפעיל
והם שואל ומשאל השואל הוא הלוקח בהלואה בלשון
אשכנז אנמליהינן ובלעז טור אינפרישטו והמשאל
הוא הנותן בהלואה בלשון אשכנז איין ליהוד ובלעז פרישטודר
וכן בלשון הקודש מנהג לפעמים לקחת לשון אחד בהלואה מלשון
אחר ונקראים שמות מושאלים כמו שבארתי בפרק המינים וכן
נמצא בפעלים כמו (יחזקאל כ"ג) חרשיה תגרמי הוא דרך
השאלה כי לשון גרם אינו נופל על חרש אלא לשון שכירה :
שבל

תשבי

שָׁבַל בדברי רבותינו זכרונם לברכה בשביל כך וכך כמו בעבור ואין לשמש בו בלי בית השמוש כמו שבאחתו בשרש עבר

שָׁבַשׁ בדניאל (דניאל ה') ורברכנוהי משתבשין ענין שבוש ידוע שהוא לשון טעות וכן (ירמיה כ') פתיתני יי ואפת שבשתני יי ואשתבש נראה לי שהוא לשון סכסוך וכן (איכה ה') ישתרגו עלו על צוארי תרגום אתכשו כשבשין דגופנא ונראה לי אשתכשו וכן (איוב מ') גידי פחדיו ישורגו פחדיו משבשין כלן לשון סכסוך וסכוך כי כן המשובש הוא נכרך ומסובכך :

שָׁנַל נקראת אשת האיש שגל בעבור שהוא מוכנת לו למשגל שהיא הבעילה וכן קרוי גיד האמה אבר המשגל ואין לנלות דברי ערוה :

שָׁד (דברים ל"ג) יזבתו לשדים דבחין לשדן ותרגום ירושלמי לשדיא אבל בנותידם לשדים התליכ(תליכ ק"ו) תרגום למויקיא וכל זן יחיד שד ולא נמצא בפסוק וכן בלשון תרגום לא נמצא בלשון יחיד (ישעיה ל"ד) ושעיר על רעהו יקרא ושדן חד עם חבריה ויש אומרים שנקראו כן בעבור שהם שודדים והוא טעות כי היה ראוי להיות שדים הדלת ברגש :

שָׁדִי אמרו רז"ל שהקב"ה נקרא שדי מלשון די והשין לשמוש וכן פירש רש"י (פ' לך לך) מי שיש די באלהותו או (חגיגה ד' י"ג) מי שאמר לעולמו די ולפי זה היה ראוי לשיתרו בלשון אשכנז בינונהאפטיגרומה שנדגו לפותרו אלמעכטיגר הוא מה שפתרוהו רוב המפרשים שדוא לשון הקוף ומנצח בענין שודד כי הדלת דגושה :

שָׁדָד לשון ערוך נופל על זוג שמוזוגין יחד איש ואשה ובלשון עברי נקרא חתן כמו שפירשתי בשרש חתן והתאר שדכן והעם שדכנות ועשו ממנו פעל בבנין הרגוש (בת ד' ק"ג) משדכין התנוקות ולעדך הבנות בל"א בישוועגרון ובלעז פירינטר :

שָׁדָה (בראשית כ"ה) איש שדה תרגום נח שדכן יש מפרשים אותו מן השרש הר אשון ואני לא ידעתי לכוון הלשון וגרא' לי שהוא מלשון רז"ל לוראין לאדם בטל שדכן שדוא מלשון שתיקה וחנייה תרגום ירושלמי (בראשית ח') וישבו המים ושדיכת ארעא ויש נוסחאות כתיב נח שדכן בריש והוא טעות עיין בערוך

שָׁדָד

איש ע
ואנה ע
אונטר
הסתה
בתולה
זת בע
בדברי
שהוא
סימונא
ונראה
שהוא

שָׁדָד

המות
אוהו
אלא ב
עשרה
נוסחא
(ויקרא

שָׁדָד

נו רח
פ' ית

שָׁדָד

בערוך בשרש שדך השלישי :

שדך ענין ההשתדלות ידוע בדברי רז"ל וכולן בהתפעל כמו
 (אבות פ"ד) אל תשתדל לראותו (פ"ב) היה משתדל
 להיות איש וכן בלשון תרגום (בראשית ל"ב) ויאבק
 איש עמו ואשתדל בהאבקו עמו בהשתדלותיה וכן (רות ל"ב)
 ואנה עשית ולאן אשתדלת למעבר ענין שקידה וחריצות בל"א
 אונטר וינדן ובלעז שוליצטאר ויש מלשון זה שהם ענין פתוי
 והסתה אכל הם בבנין פעל הדגוש כמו (שמות כ"ב) כי יפתה איש
 בתולה תרגום ארי ישדל וכן (סופטים י"ד) פתי את אישך שדילי
 את בעלך וכן בדברי רז"ל (קדושין ד' ל"ח) מפני שאמו משדלתו
 בדברים והכל: כל שהוא מבנין התפעל הוא לשון השתדלות וכל
 שהוא מהדגוש הוא לשון פתוי בלשון אשכנז אוכר רידן ובלעז
 סימונאר ומוה נוהגין ההמין כיטואים איזה דבר שנעשה למכור
 ונראה בתחלת ההבטה שהוא טוב ויפה וכשמעינין בו היטב נמצא
 שהוא גרוע ולא יצא לכל קורין אותו שדול כי הוא נעשה לפתות בו
 האדם שוקנהו :

שדרא (חולין ד' ס') השמועה (דברים י"ד) פירשו רבותינו
 זכרונם לברכה (כ"ד ד' כ"ד) בדיה שיש לה שני גבין
 ושני שדראות והוט השדרא הוא החוט הזבן שיהר מן
 המוח דרך חוליות השדרא והם שנייה עשר עד האשכים ויש קורין
 אוהו בשין שמאלית מלשון (מלכים א' ו') ושדרות בארזים ואינו
 אלא בשין ימין וכן בקרושה שלראש השנה יסר הפייטן שמנה
 עשרה חוליות שבשדרתיהן בכל המחזורים בשין ימין וביש
 נוסחאות כתיב בזין שבשדרותיהם והוא הנכון שכן תרגום
 (ויקרא ג') לעמת העצה לקביל שורא בל"א אשכנז רוקגרוז
 ובלעז פיל די שקינא :

שדקה לשון שהייה ידוע בהרז"ל ענין איתור ועבוב תרגום (ישעיה
 כ"ט) התמהמהו ותמהו אתרפו ושהו וכן (בראשית כ"ד)
 והאיש משתאה וגברא שהי בה והשם שהיה ואין לשמש
 בו רק בבנין הקל כגון כמה שנים שהתה שרה עם אברהם (רש"י
 פ' יתרו) משה שהה שמה שמנים יום בהר בל"א זוימן ובלעז שאהור :

שדב נהגו רבותינו זכרונם לברכה לשמש במלה זו במקום עוד
 באמרם (חולין ד' כ"ד) שוב אינו רואה והוא כמו תוב
 עיין בשרשו :

ד כמו
 באותו
 זכוש
 תני י
 זכסוך
 עבשין
 שורגו
 ונבוכ
 משגל
 לנלות
 שלמי
 תרגום
 בלשון
 יקרא
 דדים
 זכוש
 זגינה
 יתרו
 הוא
 שודר
 אשה
 האר
 דגוש
 יעגרו
 ישים
 גרא
 שדוא
 ימים
 עיין

תשבי

שום רז"ל עמשו במלה זו למיזט כנון שים ארם שים מקום
 וכן הרבה לא תבא אלא עם מלת לא או אין לפנייה או
 לאחריה כמו מלת כל המ: משת שמוש מאומה כמו
 שכתבתי במקומה ואין לו מלה בלשון עברי המושמשכת שמוש
 שום כי אין בה צורך והאשר השמש מס בראשה ימרושה
 במקום בעבור כמו משום שנאמר כך וכך וכן משום כבוד אשתו
 ועוד נהגו לשמש בה עם מלת על כמו (בסגדה ט"פ) שאנו אוכלים
 על שום מה על שום שלא וכולי ויש אומרים שהוא מלשון ארמי
 כמו על שם ולא נהירא כי לא נמצא תק בברי המשנה ולא עם
 מלות לשון ארמי בלא פון וועגן ובלעז פיר לא אמרי :

שיף (במדבר כ"ב) וילך שפי פירש רש"י לשון שופי ושקט וכן
 בדרז"ל (מכות ד' כ') שלש שנים וכשופי רצה לומר
 בהשקט מלי שום מחלוקת וגוד אזכרנו בשרש שפה :

שורה (פסחים ד' ת' וע"ט) השורה הראשונה שבמרתף וכן
 שורות הספר והם מה שקורין רז"ל שטה יש מפרשים
 בזה בין שורותם יצהירו פירוש בין שורות הותים
 ומה מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לפני משנת הרין
 והוא כשיעשה אדם איתו טובה או חסד לחברו שאינו מחויב בו
 והוא הפרש בין צדיק וחסיד ומה אמרו ג"כ השנאה מקלקלת
 השורה פירוש שלפעמים יקלקל אדם שורת הנדגתו ויצא ת"י
 לשורה מפני השנאה כמו שפירש רש"י (במדבר כ"ג) גבי בלעם
 וכן (בראשית כ"ג) האהבה מקללת השורה גבי אברהם :

שחרר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (פסחים ד' ק"ג) בתך
 בוגרת שחרר עבדך וכן עבד משוחרר פירוש כשהעבד
 יוצא מעבדות לחירות נקרא משוחרר והוא מלשון
 לא חמוד אחד מהם נשאתי תרגם אונקלוס שחרית לעון עדרה
 כמו שאמרו (ה) הדבק לשחור וישתחו לך ושחרר ערשו שחר וכפול
 בו למד הפעל על משקל (משלי כ"ו) סגיר בלשון אשכנז וריא
 ובלעז ליברו ותמהתי שבעל הערוך לא דבר מזה דבר :

שטה בדברי רז"ל שורת הכפר נקרא שטה באמרם בראש
 השטה בסוף השטה כאעד בארתי בספר מסורת
 המסורת בכאמר חמשי עיין שם ובלשון אשכנז ציילן
 (ה) ספרי פ' דברים ובלעז

ש
מסין
ש
אמר
אמר
כי
ש
ש
לשון
ואכתו
ולא ש
מזרות
שטרי
חובות
ומה ש
לשמר
שהיו
עולם
שייך
שייך

ובלעז ריגא :

שעה שאת התלמוד פירוש הלכתא ומנהגא וביש מקומות קראו לזה סוגיית התלמוד ואף הוא מלשון הלך ומרוצת התלמוד כן תרגום (ירמיה ח') כלו שב במרוצתם כלהון מסני ברעות נפשיהון ואם כן סוגיית התלמוד רוצה לומר מרוצת התלמוד בל"א דער לויף ובלעז קורשו :

שעה בדברי רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ד) שוטה רשע וגם רוח וכן (שבת ד' ק"ד) אין מביאין ראיה מן השוטים וכן תרגום של אויל וכסיל שטיא וכן (תילים י"ד) אמר נכל בלבו אמר שטיא ושמעתי מקצת מדברים אומללים אומרים שוטה בשין שמאלית ואומרים שהוא נגוד מן (במדבר ה') כי תשטה אשתו והם שוטים גמורים ושטי כזב :

שמן (במדבר כ"ב) לשמן לו תרגום לסמן לה וכן כל שטן ראיוב מתורגם סמן בסמך אבל כל שטן דוקריה מתורגם יחטי ולא ירעתי מהו :

שטף שטופי זמה סתם הוא זנות ושטוף הוא ענין מהירות כשטף המים שהוא ממהר לרוץ כי הזנות הוא שוטף הנאים לזמה והרי הם שטופים בזנות ועל כן נקראים שטופי זמה בלשון אשכנז גיבלוצט ובלעז אונראטו :

שטר שטר חוב שטר כתיבה וכן כל לשון שטר בדרו"ל הוא כתב שכתוב בו הממשלה שנותן אדם לזולתו עליו והוא לשון (איוב ל"ח) התשים משטרו בארץ וכן תרגום (ירמיה ל"ב) ואכתוב בספר דירמיה וכתבית בשטרא ובלשון רבים נאמר שטרות ולא שטרים אבל בסמיכות נאמר בלשון זכר שטרי כמו (איוב ל"ח) מזרות בעתו תרגום שטרי מזליא בזמניה וכן (איוב ע"ג) חירי תימן שטרי מזליא לכן טועים האומרים בתפלת אבינו מלכנו כל שטרי חובותינו השין בשוא והטית בקמץ והראוי שטרי כמו שכתבתי ומה שנמצא בדברי רבותינו ז"ל (ר"ס ד' י"ח וע"ס) כך וכך שנים לשטרות כן היה המנהג בזמן אדכסנדרוס מוקדון שכל השטרות שהיו כותבין היו מתחילין למנות משנת מלכותו ולא משנת בריאת עולם וזה היה ג' אלפים ות"ץ לבריאת עולם כמבואר בסדר עולם :

שייך בדברי רבותינו זכרונם לברכה לא שייך למימר וכן בגדיה השייכים לגופה ענין תוספת וחבור דברים הראויים יחד ולא נמצא בתרגום ובל"א עז גיהורט זיך ובלעז קונוויץ :

שייך בדרו"ל לשון השארה ויתרון וכן (ויקרא כד) יותרת הכבוד תרגום כא

מקום
יה אר
כמו
שמוש
משה
אשתו
יכלים
ארמי
א עם
וכן
לומר
שה
וכן
ישים
זהים
הדין
בו
לקת
תיץ
בלעם
בתך
יעבר
לשון
נדרה
כפול
רייא
ראש
זורת
צילין

תשבי

הרגום ירושלמי דמשתייר מן כבדא וכן (שמות י"ג) משארותם פירוש רש"י שיודי מצה ומרור האלק נחלק ביוך כמו (מבלי ע) בעמקי שאול בעומקי שיול וכן כל שאול דבכתובים :

שיר

בדרז"ל (פסמי' ד' מ') היוצא בשיירה פירוש במחנה או בגדוד וכן הרגום של שניהם משריתא וכן (בראשית ל"ז) ארחת ישמעלים תרגום שירת ערבאי בל"א שארן ובלעז קומפניאה :

שכב

קראו רז"ל למי שהוא חולי על ערש דוי שכיב מרע תרגום (בראשית מז) אביך חולה אבוך מרע בלשון אע בנו קראנק ובלעז אמלאר וענין שכבת זרע זכרתי בשרש קרי :

שכה

בדברי רבותינו זכרונם לברכה מלתא דלא שכיח פירוש דבר שאינו מצוי וכן כל לשון מציאה מתורגם בלשון שכיחה :

שכן

קראו רז"ל לרוח הקודש שכינה על שם שהוא שכן על הנביאים וכן (ראשית מ"ה) ותחי רוח יעקב פירש רש"י שרתה עליו שכינה וכן אמרו (מדריס ד' ל"ח) אין שכינה שורה אלא על גבור וכולי וכן במקום שהשכינה שורה כלן לשון חנייה בתרגום (שמות י"ג) ויחן ושרי וכן כל לשון שכן ששב על השם יתעלה מתורגם שכנתא (צמדבר ל"ה) אני יי שוכן דשכינתי שריא וכן (ירמיה ז') אשר שכנתי שמי שם דאשרתי שכינתי תמן וכל זה כדי להרחיק הגשמות ממנו יתעלה ודבעלי הקבלה יש סודות גדולות על מלת שכינה ואין לי בזה עסק :

שכון

רבותינו זכרונם לברכה קראו לרחובות העיר שכונות וכן אמרו משכונה לשכונה בלשון אשכנז גאסן ובלעז קונטרדה :

שלש

בדרז"ל שלשלת כמו שרשרת בלשון עברי כי הריש והלמד מתחלפות כמו מזרות ומזלות מפלשי ומפרשי בלשון אשכנז קיטן ובלעז קאמינה ובלשון רבים שלשלות ובספרים חזונים בהשתלשלות הסבות פירוש שתלויות זו בזו כשלשלת :

שלשול

בדרז"ל קורין להוצאת דריע יותר מדאי שלשול וכן ברפואות מאבילין אותו דברים המשלשלים ואולי נקרא כן לפי שהצואה תרד בהשתלשלות זו אחר זו :

שם

בדרז"ל על קדוש השם מפני חלול השם כן נדגו רז"ל להזכיר שם הקב"ה וזה לפי שאסור להזכיר אחד משמותיו לבטלה ולא נהגו בו אלא עם הא הידיעה - השם כמו שכתבתי במלת מקום ומלת גבורה אבל בשיסמך למלה של אחריו אינו צריך להא הידיעה כמו עם שמים עם של ארבע אותיות ודומיהם :

שם

שם

באמר אותו

שם

לשון מקום

אילי תרגו ישקל הוא מתו

שם

(מל)

שם

שם לומ נשא

שם

המל וכן שמי את

שם הרבה נהגו רבותינו זכרונם לברכה לומר על שם במקום בעבור כגון (מסהרין ד' ע"א וע"ט) בן סורר ומורה נהרג על שם סופו ועם כף השמוש שמשו בו במקום מלת כמו באמרו (מ"ר פ' ויכז) כשם שאי אפשר באמך כשם שמקדישין אותו הכף נקודה בשוא ויש קורין אותה בפתח והוא טעות ובלשון אשכנז אוז וזאל ובלעז קושי בין :

שמה הרבה שמשו בעלי המשנה במלה זו במקום דלמא שהוא תרגום של פן ודלמא ושמא אחר הוא כמו שפירש רש"י (דברים ז') כי תאמר בלבבך רבים הגוים על כרחך לשון דלמא הוא שמא תאמר בלבבך וכן תרגום של אולי בקצת מקומות כמו (יסוּעַע') אולי בקרבי אתה יושב (מלכים א' י"ז) אולי ישן הוא וייקץ שניהם מתורגמין דלמא אבל על הרוב תרגום של אולי מאים שהוא כמו לו כמו (חיוז ו') לו שקול ישקל כעסי תרגום מאים אבל פן לא יבא לעולם במקום לו רק הוא מורה על דבר שמפחד האדם שלא יהיה ולא יבא וכן הוא מתורגם לפעמים דלא כמו (משלי כ"ו) פן תאלף אירחותיו דלא תילף ועיין במתורגמן בשרש דלמא ומאם :

שמים (ברכות ד' ל"ג) הבל בידי - שמים חוץ מיראת שמים (רש"י פ' תולדות) שם שמים שגור בפיו קראו להקב"ה שמים לפי שהם מכון שבתו וכן לפי דעת בעלי הקבלה (מלכים ח') ואתה תשמע השמים פירשו בו ואתה הקב"ה תשמע וגומר :

שמד בדברי רבותינו זכרונם לברכה בשעת השמד וכן מלכות יון גזרו שמדות והלשון נגזר מן להשמיד להרוג ולאבד ומה אנחנו קורין ליהודי הממיר דתו משומד לפי שמתם המומרים התחילו בשעת השמד וקראו להן משומדים רוצה לומר המירו בשעת השמד ואף עתה שהם ממירים הדת ברצונם נשאר להם זה השם ותרגום (שמות יז) כל בן נכר לא יאכל בו כל בר ישראל ראשתמד :

שמש כל לשנא שרות מתורגם בלשון שמוש (ראשית מ') וישרת אוזם וישמש יתהון (יסוּעַע') משרת משה משמשוני הנון נוספת והנקבה (מלכים א' א') משרת את המלך משמשא כך מצאתי באלף וראוי להיות משמשה עם הא וכן לשון בעילה (תלמי כ"א) כאשר בא אל בת שבע תרגום כד שמש עם בת שבע (חיוז ל"א) תמתן לאחר אשתי תשמש עם אחרן אנתתיה שמש ורז"ל קראו לנ תשמש המטה וכו' גם

פירוש
בעמק
זנה או
ל"ז
ניאה
מרע
אע כנו
קרי
פירוש
בלשון
על
רש"י
עכינה
לשון
על
בינתי
תמן
יש
ת וכן
ובלעז
הריש
פרשי
אפרים
ת
וכן
נקרא
רז"ל
מותו
כמו
זחריו
חיות

תשבי

גם כן על שאר דברים כגון תשמישי מצוה ודומיהם :

שבתא שלשה מיני חרמות הן נדוי חרם ושמתא ונדוי הוא

הרחוק עיין בשרשו ואם לא היה שב היו מחרימין

אותו ונקרא חרם שנכנס ברמ"ח אבריו ואם לא היה

שב היו משמתין אותו ופירש(מ"ק ד' י"ו) שמתא שם מיתה ב"מ :

שעבד (שמות ג') את עוני עמי תרגום שעבוד עמי והפעלים

מענין זה על הרוב הם מתורגמים בלשון התפעל

כמו(רלפית ט"ז) ועבדים וישתעבדון בהון (רלפית כ"ה)

ורב יעבוד צעיר ורבא ישתעבד לזערא אבל רז"ל שמשו בו

בבנין פעל ההגוש עם לשון עצם כמו פלוני שעבד את עצמו

הנני משעבד את עצמי ודומיהם והפעול משועבד משועבדים

היינו לפרעה כולם ענין הכנעה בלשון אשכנז אונטר טעניג

ובלעז אובליגאציון

שעה הרבה מלשון עת ורגע מתורגמין שעה כמו (שמות ל"ג)

רגע אחד אעלה שעה חד (מלכים ב' ה') העת לקחת

השעה היא לך דנסיבתא ומשקל אחר שעתא כמו

(איכה ד') ההפוכה כמו רגע דהפיכת בשעתא ובדניאל(דניאל ג')

בה שעתא (מלכים ב' ג') במעלות אשר ירדה בצורת אבן שעיא

ורוב שאר עת ורגע מתורגמין בלשון זמן :

שעול ראיתי בספרי רפואות שקורין לגניח שאדם מוציא

מפיו מן הראה שעול בלשון אשכנז הושטן ובלעז

מושח והוא לשון ערבי (רלפית ח') וישאר אך נח היה

גונח דם ופירוש בערוך שהיה מוציא קול כעין שעול ומשליך

דם וביש נוסחאות כעין שועל והוא טעות סופר :

שפה בדברי רז"ל (רש"י פ' דברים) הקדים משה לצאת אמרו

מה ראה בן עמרם לצאת שמא אינו שפוי בתוך ביתו

פירוש אין לו שלווה והשקט כלומר אשתו מושלת בו :

שפע בדברי רז"ל (מ"ר פ' וילך) ושיפועו מגיע כנגד בית

המקדש ובן(מ"ר פ' וילך)תמנה בשפוע ההר היתה ובלשון

אחר קראו לשפוע מוהדון ובלשון מקרא נקרא מורד ובן(מיכה ה')

מיס מגרים במורד תרגום דאשרין במוהדון אבל לשון שפוע לא

מצא בתרגום ובלשון אשכנז טאל האפטיג ובלעז פינדינטו :

יידה תרגום (שמות י"ע) ויחן ושרי זכבר בארתי בשרש שכך

עיין שם :

עיריה (ירמיה מ"ג) ועתה הנה פתחתך תרגום וכען הא יריתך

ובן בדניאל(דניאל ס' ה') מישרא קטרין וקטריה חרציה

משתרין

משתרין
אנטפין
באמרכ
שת
השתין
להשתין
שדרכו
נפרשה
משנתו
רז"ל
שת
שותפת
וכן ש
ידא ו
תרגום
תב
מסורה
נופל
אמרו
תב

משתרין כולן לשון התר ופתוח בלשון אשכנז לידגן או
אנטפינדן ובלעז שולייאר וכן בדברי רז"ל לשון מחילה וסליחה
באמרים (סנהדרין ד' כג) שרי רחמנא להלל וכן בתפלת כל נדרי
כולהון יהון שרן פירוש נמחלים :

שִׁתּוֹן

(סמואל א' כ"ה) משתין בקיר זה הלשון ידוע בדברי
רבותינו זכרונם לברכה בהטלת מי רגלים בל"א ברוצן
או זאיבן ובלעז פישאר ולא שמשו בו רק בבנין הפעיל
השתין אשתין והמפרשים פירשו משתין בקיר זה הכלב שדרכו
להשתין בקיר ואני אומר שיותר נכון לפרש משתין בקיר כל זכר
שדרכו להשתין בקיר כי הנקבה אינה משתנת בקיר ואף אם
נפרשהו על הכלב אין נקבת הכלב בכלל כי הכלבה אינה
משתנת בקיר והשם השתנה ובספרי רפואות קורין לו שתן ובדברי
רז"ל קורין לו מי רגלים וכן לשתות את שיניהם (ישעיה ל"א)
מימי רגליהם קרי :

שִׁתְּפָה

(נדב דף ל"א) שלשה שותפים יש באדם אביו ואמו
והקב"ה והוא לשון חברותא תרגום (ישעיה א') וחברי
גנבים שותפין לגנבים והנקבה שותפת תרגום והיא חברתך
שותפתך והפעלים כולם בלשון התפעל כמו (א) כיצד משתתפין
וכן שנים שנשתתפו והשם שותפות תרגום בתשומת יד בשותפות
ידא ובעל הערוך כתב (רמזית ל"ח) תותמך ופתילך וממך
תרגום ירושלמי שותפך וחוטמך ובקשתיו ולא מצאתיו וגם לא
הבנתיו :

נשלמה אות השיין כשם שאנו מקדישיין

אות התיו

תִּיבָה

נהגו רז"ל לקרא למלה אחת תיבה (בסדרה מקומות) בנין
וכל תיבה שצריכה למד בתחלתה הטל לה הא בסופה
וכן ראשי תיבות וסופי תיבות וכבר כתבתי בספר
מסורת המסורת ההפריש שבין תיבה למלה ואמרתי ששם מלה
נופל על רכור שאדם מוציא מפיו בחתוך האותיות אבל תיבה לא
אמרו רק על מלה הכתובה בתוך הספר והארכתי שם עיין שם :
הרבה שמשו רז"ל בזה היורש בענין שאלה שישאל
אדם מחברו מה שיש לו לקבל ממנו בלשון אשכנז
וארדרן או אן היישן ובלעז דימאנדאר :

תָּבַע

(א) (עירונין פת) תגר